

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10So/60/2015
Identifikačné číslo spisu:	7014201532
Dátum vydania rozhodnutia:	22.06.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hatalová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:7014201532.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. v právnej veci navrhovateľov: 1. S. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y, 2. S. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y, 3. V. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y, 4. W. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. ako právni nástupcovia po V. N., zomrelom dňa XX.XX.XXXX, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľov v 1. až 4. rade proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 10Sd/14/2014-22 zo dňa 09.03. 2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 10Sd/14/2014-22 zo dňa 9. marca 2015 v spojení s opravným uznesením č. k. 10Sd/14/2014-46 zo dňa 9. júna 2015 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 28.04. 2014, ktorým odporkyňa podľa § 73 a § 112 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) zamietla žiadosť navrhovateľa o zvýšenie invalidného dôchodku s odôvodnením, že na základe žiadosti navrhovateľa bolo opätovne preskúmané trvanie invalidity u navrhovateľa so záverom, že je naďalej invalidný, pretože miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť podľa záveru posudkového lekára sociálneho poistenia pobočky Sociálnej poisťovne je u navrhovateľa v rozsahu 60 % oproti zdravej fyzickej osobe. Z uvedených dôvodov preto navrhovateľovi patrí invalidný dôchodok v nezmenenej sume, nakoľko sa nezmenili skutočnosti rozhodujúce na nárok na výplatu invalidného dôchodku a jeho sumy (§ 73 ods.2 zákona o sociálnom poistení). Na tomto závere, pokiaľ ide o mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť u navrhovateľa zotrval aj druhostupňový posudkový orgán odporkyne vo svojom posudku zo dňa 18.12. 2014. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie u navrhovateľa posudkový lekár považoval choroby tráviacej sústavy (zhubný nádor žalúdka v počiatočnom štádiu ochorenia, bez potreby onkologickej liečby), so zaradením do kapitoly X., oddiel B, položka 3, písm. a/ prílohy č. 4

zákona o sociálnom poistení a zodpovedá mu miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v rozsahu 50 %. Zároveň posudkový lekár hodnotil aj iné zdravotné postihnutia (carcinoma in situ hlasiviek - prekanceroza, ischemická choroba srdca, dorzalgia), za ktoré priznal zvýšenie percentuálnej miery o 10 %.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že navrhovateľ vo svojej účastníckej výpovedi pred súdom potvrdil, že pri vyšetrení a hodnotení jeho zdravotného stavu dňa 18.12.2014 predložil posudkovému lekárovi sociálneho poistenia všetky lekárske správy, ktoré mal k dispozícii a žiadne ďalšie lekárske správy a nálezy nemá. Doplnil, že v mesiaci február 2015 bol týždeň hospitalizovaný na Onkologickom oddelení nemocnice v Michalovciach s tým, že v budúcnosti sa podrobí aj operácii žalúdka. Naďalej u neho pretrvávajú zdravotné problémy spôsobené vyskočením štyroch stavcov chrčtice a ochorením srdca.

Ďalej uviedol, že z obsahu opravného prostriedku navrhovateľa vyplýva, že navrhovateľ vzhľadom na rozsah a závažnosť zdravotných postihnutí v konaní namietal stanovenú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v rozsahu 60 % a požadoval jej zvýšenie, ktorá skutočnosť sa premietne aj do výšky priznaného invalidného dôchodku. Z obsahu spisovej dokumentácie (vrátane dávkového spisu odporkyne) vyplýva, že zdravotný stav navrhovateľa bol na základe jeho žiadosti o zvýšenie invalidného dôchodku hodnotený pôvodne posudkovým lekárom sociálneho poistenia pobočky Sociálnej poisťovne v Michalovciach dňa 26.03.2014, pričom rozhodujúcim zdravotným postihnutím u navrhovateľa bol stanovený zhubný nádor žalúdka (kap. X, odd. B, pol. 3, písm. a/ prílohy č. 4 zákona o sociálnom poistení) s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 50 %, ktorá pre iné zdravotné postihnutia (ischemická choroba srdca, degeneratívne zmeny na chrčtici a medzistavcových platničkách a zhubné nádory v oblasti krku a hlavy, t. j. ochorenia, ktoré nie sú rozhodujúcim zdravotným postihnutím a svojou podstatou ovplyvňujú funkčný stav organizmu) bola zvýšená o 10 %. Na tomto závere, pokiaľ ide o mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť zotrval aj druhostupňový posudkový orgán odporkyne vo svojom posudku zo dňa 18.12.2014, keď konštatoval, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím u navrhovateľa je zhubný nádor žalúdka v počiatočnom štádiu ochorenia bez potreby onkologickej liečby s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v rozsahu 50 %. Zároveň uzavrel, že pre ostatné ochorenia navrhovateľa, medzi ktoré zaradil aj vysoký krvný tlak, bolesti chrčtice a ochorenie dolných končatín sa zvyšuje miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 10 %, t. j. spolu 60 %.

Z uvedeného teda podľa názoru súdu vyplýva, že u navrhovateľa nedošlo k zmene rozsahu stanovenia miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, táto je naďalej stanovená v rozsahu 60 %, t. j. v nezmenenom rozsahu ako v roku 2008, kedy bol pri takto stanovenej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť navrhovateľovi priznaný a určený aj invalidný dôchodok.

K námietkam navrhovateľa, že pri posudzovaní jeho zdravotného stavu sa posudkoví lekári sociálneho poistenia nezaoberali všetkými zdravotnými postihnutiami, ale niektoré boli opomenuté je potrebné poukázať na obsah jednotlivých lekárskeho správ (zo dňa 26.03.2014 a 18.12.2014), súčasťou ktorých sú odborné posudky, z obsahu ktorých vyplýva, že pri posudzovaní invalidity navrhovateľa boli zobrazené do úvahy všetky navrhovateľom preukázané a lekáorskými správami a nálezmi doložené postihnutia jeho zdravotného stavu, pričom bolo zhodne stanovené zdravotné postihnutie, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobu nepriaznivé zdravotného stavu a pre ostatné zdravotné postihnutia, ktoré ovplyvňujú pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bola miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť zvýšená o 10 %, t. j. celkovo 60 % oproti zdravej fyzickej osobe. V konaní pred súdom tak navrhovateľ nepreukázal, že zhoršenie jeho zdravotného stavu odôvodňuje vyššiu mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, ako to bolo ustálené príslušnými posudkovými lekármi v podaných posudkoch. Pri zachovaní miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť tak zmena rozhodnutia o výške dôchodku navrhovateľa neprichádza do úvahy.

Proti rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ (V. N.) včas odvolanie prostredníctvom svojej právnej zástupkyne a žiadal, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil, zrušil rozhodnutie

odporkyne a vec jej vrátil na ďalšie konanie s tým, že nebol dostatočne zistený skutkový stav ohľadne zdravotného stavu navrhovateľa.

Uviedol, že zdravotný stav navrhovateľa sa zhoršil od roku 2008, kedy mu bola priznaná miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na 60 %. Celkový zdravotný stav navrhovateľa je ovplyvnený najmä tým, že bol v roku 2013 operovaný na zhubný nádor žalúdka. V roku 2014 navrhovateľ podstúpil operáciu hlasiviek, dôsledkom ktorej je zachrípnutie, čo mu spôsobuje značné problémy s komunikáciou. Navrhovateľ absolvoval i hematologické vyšetrenie, kde v posudku lekárky abscentuje záver, že pacienta - navrhovateľa je nutné brať ako veľmi rizikového. Posudková lekárka pri vypracovaní posudku neporovnávala magnetickú rezonanciu z roku 2008 k tej, ktorú mala k dispozícii z roku 2014.

Všetky diagnózy navrhovateľa sú veľmi vážne, no napriek tomu sa k už existujúcim zdravotným problémom navrhovateľa pridružili aj iné. Rápidne zhoršenie zdravotného stavu navrhovateľa nastalo po pojednávaní na krajskom súde v marci 2013. Ťažkosti so srdcom a hypertenziou sa zopakovali aj o mesiac, konkrétne dňa 20.04.2015, o čom svedčí aj prepúšťacia správa z NsP Štefana Kukuru v Michalovciach zo dňa 24.04.2015. V tejto správe sa konštatuje, že pacient prekonal akútny infarkt myokardu zadnej steny, v rámci ktorého miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je 60-80 % podľa prílohy č. 4 zákona o sociálnom poistení, kapitoly IX. - choroby obehovej sústavy, oddiel A - srdcové choroby, položka 10 písm. c). V prepúšťacej správe sa taktiež konštatuje, že navrhovateľ trpí hypertenziou 3. stupňa v štádiu komplikácií, v rámci ktorého miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti je 75 - 90 % podľa prílohy č. 4 zákona o sociálnom poistení, kapitola IX. - choroby obehovej sústavy, oddiel A- srdcové choroby, položka 10 písm. c). Za rozhodujúce zdravotné postihnutie u navrhovateľa je nutné, vzhľadom na súčasný zdravotný stav, považovať hypertenziu 3. stupňa v štádiu komplikácií, v rámci ktorého miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti je 75 - 90 %, prípadne infarkt myokardu zadnej steny NYHA III., v rámci ktorého miera poklesu schopnosti zárobkovej činnosti je 60 - 80 %.

Poukázal na to, že ak pri určovaní miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa vychádza zo zdravotného stavu navrhovateľa uvedenom v prepúšťacej správe zo dňa 24.05.2015 s prihliadnutím na prílohu č. 4 zákona o sociálnom poistení, tak má navrhovateľ pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 60 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, ktoré vo svojom rozhodnutí zo dňa 28.04. 2014 č. XXX XXX XXXX X odporkyňa uvádza.

Podľa názoru navrhovateľa v danom prípade existujú minimálne pochybnosti ohľadne dostatočného zistenia zdravotného stavu navrhovateľa pre rozhodnutie o uplatnenom nároku na priznanie invalidného dôchodku a je nutné zopakovať posúdenie zdravotného stavu navrhovateľa posudkovým lekárom aj z toho dôvodu, že od posledného posudku došlo k rápidnemu zhoršeniu jeho zdravotného stavu.

Odporkyňa vo vyjadrení k podanému odvolaniu uviedla, že dôvody odvolania nepovažuje za opodstatnené.

Posúdenie dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť fyzickej osoby vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti. Vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie v tomto smere zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia, a to tak na účely správneho, ako aj súdneho konania.

Navrhovateľ v odvolacom konaní neuviedol žiadne také nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia zadovážených v tomto konaní a ktoré by prijatý záver v posudkoch posudkových lekárov sociálneho poistenia spochybnili alebo vyvrátili.

Pokiaľ navrhovateľ žiadal v odvolaní o ďalšie vyšetrenia, odporkyňa poukazuje na povinnosť preukázať skutočnosti rozhodujúce na nárok na invalidný dôchodok v rámci dokazovania, kedy je účastník konania povinný navrhnúť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Námietky uvádzané navrhovateľom v odvolaní o neúplnom zistení jeho zdravotného stavu preto odporkyňa považuje za nedôvodné.

Pochybnosti navrhovateľa o tom, že jeho zdravotný stav nebol v konaní správne posúdený, považuje odporkyňa za neodôvodnené, vyvolané len jeho subjektívnym presvedčením, čo nie je dôvod na

spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní. Skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia navrhovateľa boli dostatočne ozrejmene príslušnými posudkovými lekármi sociálneho poistenia, sú z hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou. Nebol preto daný dôvod na ďalšie dokazovanie. Navrhovateľ v konaní nepreukázal, že by jeho zdravotný stav bol zhoršený v rozsahu odôvodňujúcom určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, a preto mu nárok na zvýšenie sumy invalidného dôchodku nevznikol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O.s.p., napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo preskúmal bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a jednomyseľne dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť.

Predmetom súdneho konania prvostupňového ako i odvolacieho bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne zo dňa 28.04.2014 č. XXX XXX XXXX X, ktorým podľa § 73 a § 112 ods. 4 zákona o sociálnom poistení bola navrhovateľovi zamietnutá žiadosť o zvýšenie sumy invalidného dôchodku.

Nárok na invalidný dôchodok je podľa § 70 ods. 1 zákona o sociálnom poistení podmienený (okrem iného) invaliditou poistenca, teda tým, že poistenec pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou (§ 71 ods. 1 zákona), pričom miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe č. 4 (§ 71 ods. 5 zákona).

Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobu nepriaznivého, zdravotného stavu a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí. Jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú. Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10 %, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (§ 71 ods. 6 - 8 zákona o sociálnom poistení).

Z dávkového spisu odporkyne vyplýva, že navrhovateľ žiadosťou zo dňa 27.01.2014 požiadal odporkyňu o zvýšenie invalidného dôchodku.

Podľa posudku posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Michalovce zo dňa 26.03.2014, ktorý bol vypracovaný na základe podanej žiadosti o invalidný dôchodok je navrhovateľ naďalej invalidný podľa ustanovenia § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 60 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. V uvedenom posudku, ktorý je neoddeliteľnou súčasťou napadnutého rozhodnutia, posudkový lekár sociálneho poistenia odborne posúdil a vyhodnotil zdravotný stav navrhovateľa a zistené zdravotné postihnutie zaradil podľa Prílohy č. 4 k zákonu do príslušnej kapitoly.

Na základe podaného opravného prostriedku zo strany navrhovateľa bol jeho zdravotný stav opätovne posúdený posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Michalovce dňa 24.09.2014 a posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie dňa 18.12.2014. Posudkoví lekári sociálneho poistenia zotrvali na pôvodnom posudku, že navrhovateľ je naďalej invalidný podľa ustanovenia § 71 ods. 1 zákona s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 60 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Z obsahu spisového materiálu je zrejmé, že navrhovateľ V. N. v priebehu konania zomrel dňa XX.XX.XXXX. Právnymi nástupcami sa stali S. N. nar. XX.XX.XXXX, S. N., nar. XX.XX.XXXX, V. N., nar. XX.XX.XXXX a W. N., nar. XX.XX.XXXX.

Podľa § 219 ods. 2 O. s. p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého

rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Najvyšší súd sa s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O. s. p. v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku krajského súdu a konštatuje správnosť dôvodov na základe ktorých krajský súd rozhodol.

Odvolací súd konštatuje, že posudkoví lekári sociálneho poistenia v konaní predchádzajúcom vydaniu napadnutého rozhodnutia, ako aj v konaní o opravnom prostriedku na základe predložených odborných lekárskeho nálezov vyhodnotili, že navrhovateľov zdravotný stav je zhoršený na úroveň invalidity naďalej s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 60 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Navrhovateľ v konaní o opravnom prostriedku predloženými listinnými dôkazmi (najmä odbornými lekáorskými nálezmi) nepreukázal, že jeho zdravotný stav odôvodňuje vyššiu mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Medzi závermi posudkov posudkových lekárov neboli zistené rozpory a o ich odbornej úrovni nemal súd dôvod pochybovať. Posudky sú logické a presvedčivo objasňujú závery o rozhodujúcom zdravotnom postihnutí a o určenej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Odvolací súd udáva, že navrhovateľ je povinný preukázať skutočnosti rozhodujúce pre nárok na invalidný dôchodok v rámci dokazovania, kedy je účastník povinný navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení.

V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje i na odôvodnenie rozsudku krajského súdu, ktorý uvádza, že navrhovateľ vo svojej účastníckej výpovedi pred súdom potvrdil, že pri vyšetrení a hodnotení jeho zdravotného stavu dňa 18.12.2014 predložil posudkovému lekárovi sociálneho poistenia všetky lekárske správy, ktoré mal k dispozícii a žiadne ďalšie lekárske správy a nálezy nemá. Doplnil, že v mesiaci február 2015 bol týždeň hospitalizovaný na Onkologickom oddelení nemocnice v Michalovciach, s tým, že v budúcnosti sa podrobí aj operácii žalúdka. Naďalej u neho pretrvávajú zdravotné problémy spôsobené vyskočením štyroch stavcov chrbtice a ochorením srdca.

Z vyššie uvedených dôvodov aj odvolací súd považoval rozhodnutie odporkyne, ktoré bolo podľa jeho názoru náležite odôvodnené, za zákonné a preto rozsudok krajského súdu ako vecne správny podľa § 219 ods. 1,2 O.s.p. potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľ v odvolacom konaní nebol úspešný a odporkyni náhrada trov nepatrí zo zákona.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.